1861. N°. 45.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 20 MAART.

De Prijs der Courant is ƒ12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 19 Maart.

Door Z. M. is benoemd tot adjudant bij het reg. rijdende artillerie alhier gevestigd de kapitein van Orsoy Veeren, van het 1ste reg. vesting-artillerie.

— Wij wijzen onze lezers op de advertentie hierachter, waarbij diakenen der Ned. herv. gemeente alhier hunne diaconieschool toegankelijk stellen voor fabrieks- en ambachtskinderen en voor jongens en meisjes die bij de ingezetenen dienstbaar zijn. Wij aarzelen niet dezen maatregel toe te juichen en vertrouwen, dat er vele ouders zullen gevonden worden, die genoeg belang stellen in de verstandelijke en zedelijke ontwikkeling hunner kinderen, om ook van het middel, dat hun hier wordt aangeboden, gebruik te maken. Zooverre wij ons herinneren bestaat er, buiten de herhalingscholen, in onze gemeente geene dergelijke gelegenheid.

— Gisteren heeft alhier plaats gehad de inschrijving voor den Leydschen Studenten-Almanak voor 1862; de uitgave daarvan is gegund aan de heeren B. Engels en de Breuk en Smits alhier.

— Uit een particulier schrijven van dr. B. te Kopenhagen, dd. 28 Feb. ll., aan een onzer geachte landgenooten, is ons vergund het volgende, als bewijs voor de tegenwoordige gemoedsstemming der Denen, mede te deelen. „Wij verkeeren in moeijelijke omstandigheden. Het schijnt dat Pruissen ons den oorlog wil aandoen. De Duitsche dagbladen zijn vervuld met leugens, uitgedacht om den haat der Duitsche volkeren tegen ons te ontsteken en om Pruissen als een redder (sauveur) te doen voorkomen. De oproerige Holsteiners noemen den koning van Pruissen „Willem den Veroveraar,” en ik geloof ook dat hij het voornemen heeft ons te veroveren. Wij wapenen ons zooveel wij vermogen, maar het is ons onmogelijk aan een zoo talrijken vijand weêrstand te bieden. Het is de tragedie van 1848, 49 en 50, die men gaat herhalen; en zonder twijfel zal de vijand Jutland in bezit nemen. De buitenlandsche mogendheden zien zulks met vermaak aan; immers in dat geval zal Duitschland zich niet met Italië bemoeijen. Wij zijn als de gladiatoren bij de ouden, die men te meer toejuichte naar mate zij [illegible] In 1801 had men er genoegen in ons te zien vechten tegen geheel Groot-Brittanje; in 1807 had men er genoegen in Kopenhagen te zien bombarderen en de vloot wegvoeren; in 1814 had men er genoegen in ons [illegible] Noorwegen, te zien verliezen, in 1845 tot 1850 had men er genoegen in ons te zien strijden tegen eene armée, zamengesteld door alle Duitsche mogendheden. Niemand is ons te hulp gekomen, en hetzelfde zal thans het geval zijn.”

— De staatsr. comm. des konings in Zuidholland heeft magtiging gegeven om het getal loten voor de te houden weldadigheids-loterij ten behoeve van den watersnood te vermeerderen met 100,000 en het alzoo te brengen op 250,000. De aanvrage om loten duurt steeds voort, zoo zelfs, dat er op één der laatste dagen ruim 15,000 aan de verschillende sub-commissiën zijn verzonden.

— De *Staats-Cour.* bevat een overzigt van de opbrengst van 's lands middelen over de twee eerste maanden van 1861, waaruit blijkt, dat die bedragen heeft ƒ8,704,133.42½, zijnde ƒ51,947.12½ minder dan in 1860.

— Aan de chefs der korpsen kavallerie is door het ministerie van oorlog aangeschreven: dat vermoedelijk al de korpsen van dat wapen, dit jaar, hetzij in hun geheel, hetzij gedeeltelijk, zullen kamperen, en dat zij derhalve, met opzigt tot het afrigten van rekruten en miliciens benevens de remont-paarden, alle zoodanige maatregelen zullen behooren te nemen, als naar hun oordeel gepast zullen zijn, om voor hun onderhebbend korps van geoefende manschappen en ingereden paarden zooveel mogelijk te kunnen uitbrengen.

— De minister van koloniën heeft bekend gemaakt dat de aanmunting van ƒ2,100,000 koperen pasmunt voor Ned. Indië in het afgeloopen jaar is volbragt, en eene nominale waarde van ƒ24,550 aan centen en ƒ93,619.65^{5} aan halve centen boven de aanvankelijk vastgestelde cijfers van ƒ560,000 aan centen en ƒ1,540,000 aan halve centen heeft opgeleverd. Met bijvoeging van het vroeger geslagene, waren bij het eind van het jaar in het geheel vervaardigd 80,029,886 stukken van 2½ cent, (ƒ2,000,747.15), 407,906,245 stukken van 1 cent, (ƒ4,079,062.45), 427,911,930 stukken van ½ cent, (ƒ2,139,559.65), te zamen ƒ915,848,061 stukken, ter nominale waarde van ƒ8,219,369.25.

— In de te Dordrecht gehouden tweede bijeenkomst van de maatschappij Hollando-Belge, tot vervaardiging van spoorweg-materieel, enz. heeft het voorloopig bestuur medegedeeld, dat het een onderzoek heeft ingesteld naar de mogelijkheid om de statuten èn op Belgischen èn op Hollandschen leest te schoeijen, hetgeen echter, bij verschil van opvatting en bepaling der in de beide landen bestaande wetgevingen, is gebleken onbereikbaar te zijn. Dien ten gevolge is men te rade geworden om de onderneming te splitsen en daarvan eene Belgische en eene Hollandsche te maken, welke elk met het noodige kapitaal opgerigt zou worden, om later gemeenschappelijk zaken te doen. Dit voorstel is goedgekeurd.

— De *Tielsche Cour.* deelt het volgende mede: Nadat de taak van het opnemen der schade, veroorzaakt door den watersnood, geheel is afgeloopen, kan met juistheid worden opgegeven, hoevele woningen in Wamel, Leeuwen en Dreumel geheel of gedeeltelijk zijn weggespoeld. Behalve de vele huizen, die mindere schade hebben bekomen, beloopt het getal der geheel verwoeste huizen in Wamel 42, dat der zwaar beschadigde 35; in Leeuwen zijn 68 geheel vernield en 103 zwaar beschadigd en in Dreumel 40 geheel vernield en 61 zwaar beschadigd. De geheele schade, welke de doorbraak te Leeuwen en de vloed voor de gemeenten Wamel en Leeuwen heeft veroorzaakt, beloopt volgens opgenomen taxatie de som van ƒ270,000.

— De eerste doode, die van het benedeneind van Leeuwen, over de beringing van den doorgebroken dijk, grafwaarts is gedragen, is zekere Hendrik de Rapperd, die in het laatst dezer maand zijn honderdsten verjaardag zou hebben kunnen vieren.

— De *Deventersche Cour.* meldt dat zich, behalve de reeds vroeger genoemde, nog de volgende comités bij het vrouwen-hoofd-comité aldaar hebben aangesloten: Alblasserdam, Barneveld, Bodegraven, Brouwershaven, Goes, Heerenveen, Hummelo en Keppel, Lemmer, Lunteren, Montfoort, Naaldwijk, Olst, Oosterhout, Rijssen, Sassenheim, Steenwijk, Terborgh, Vught, St. Michielsgestel en Dunden, Workum, Zaandam, Zwartsluis. Het getal der comités bedraagt dus op dit oogenblik 51.

— Op den 8sten dezer is in de rivier de Linde, onder de gemeente Kuinre, gevonden het lijkje van een pasgeboren kind, hetwelk bij onderzoek is gebleken te hebben geleefd en gewelddadig te zijn omgebragt. Volgens het oordeel van deskundigen zou het in het laatst van Febr. jl. zijn geboren, terwijl het zeer waarschijnlijk is, dat zulks heeft plaats gehad in een der dorpen nabij de Kuinre of verder op aan de rivier de Linde, in de provincie Friesland of Overijssel. Als eene bijzondere omstandigheid meldt men dat de stijfgesloten mond vol bloed was, terwijl zich daarin geen tong bevond, zonder dat men kan bepalen, of het kind alzoo is geboren, dan wel daarna op die wijze verminkt.

— De echtgenoote van ds. A. R. Holwerda, te Oldelamer, is dezer dagen bevallen van twee zonen en eene dochter. De echtelieden hadden reeds acht kinderen.

— De luit.-kolonel Nagtglas, gouverneur der Ned. bezittingen ter Kuste van Guinea, heeft aan den minister van binnenl. zaken de ontvangst medegedeeld van drie haarbuisjes met koepokstof, bestemd om daarmede de inenting onder de negers te beproeven. Het is mij hoogst aangenaam te mogen berigten, schrijft hij tevens, dat de verkregen resultaten buitengewoon gunstig zijn, daar de inenting is geslaagd, en er thans genoegzame stof aanwezig is van pokken van de tweede generatie, om op ruimer schaal de vaccinatie te kunnen voortzetten. Alsnu is eene uitkomst verkregen waarnaar men, zoowel hier als in de Engelsche bezittingen ter Kuste, jaren lang te vergeefs had gestreefd.

— Van Batavia wordt met de meeste zekerheid aan de *N. R. C.* berigt, dat de gouverneur-generaal Pahud, den dag van zijne terugkomst uit de Molukken, het besluit heeft geteekend, waarbij de directeur der cultures Umbgrove gelast wordt om al de suiker-contracten te sluiten met die ondernemers, welke hebben doen blijken van hunne adhaesie aan de publiek gemaakte voorwaarden.

'sGRAVENHAGE, 19 Maart.

Z. M. heeft benoemd tot regter in de arrond. regtbank te Appingadam mr. G. B. Wichers, regter-plaatsvervanger in de arrond. regtbank te Groningen en advocaat aldaar.

— Z. M. heeft benoemd tot rector magnificus der hoogeschool te Utrecht voor het akademiejaar 1861—62 den hoogleeraar J. A. K. Rovers.

— Aan den heer mr. W. baron van Goltstein is eervol ontslag verleend als secretaris der commissie, belast met het afnemen der diplomatieke examens, en in die betrekking aangesteld mr. H. A. van Dijk, commies bij het dep. van buitenl. zaken.

— Aan den officier van gezondheid 2de kl. bij de zeemagt W. L. van Ark, en den officier van administratie 2de kl. F. A. Marinkelle is, op verzoek, eervol ontslag uit de dienst verleend, aan den eerste met pensioen.

— De soirée, die gisteren avond ten hove heeft plaats gehad, was buitengewoon luisterrijk. Op deze soirée werden verschillende tableaux vivants door eenige der genoodigden voorgesteld, die allen door de rijke en prachtige costumes zeer de aandacht trokken.

— Gisteren rukte het 3e reg. dragonders te paard uit op het Alexandersterrein, om door Z. K. H. den prins van Oranje, als inspecteur der kavalerie, in oogenschouw te worden genomen. Nadat Z. K. H. de gelederen was

doorgereden, en eenige evolutien waren uitgevoerd, heeft de prins de officieren doen vereenigen en hun alstoen zijne tevredenheid betuigd over het voorkomen van den troep en de vaardigheid, waarmede de evolutien waren verrigt. Bij het verlaten van het terrein werd de prins op eene hartelijke wijze door het regiment begroet.

— De heer Bruyns, hoofdcommies bij het dep. van binnenl. zaken, heeft heden gedachtenis gevierd van zijne 45-jarige dienst, zoo bij de voormalige staats-secretarie als bij de depp. van marine en binnenl. zaken. De ambtenaren en de geemploijeerden onder zijne leiding werkzaam hebben hem bij die gelegenheid fraaije geschenken aangeboden en het heeft Z. M. behaagd hem te benoemen tot ridder der orde van de Eikenkroon.

— De minister van binnenl. zaken heeft ten behoeve der noodlijdenden door den watersnood ontvangen: *f* 230, uit Hoorn; *f* 1181.93½ van de etats-major en de bemanningen van het wachtschip te Hellevoetsluis en de schroefstoomschepen *de Berkel* en *de Vecht*; *f* 13.50, uit Schagen; *f* 203.37, uit Lubeck; *f* 239.31, uit Stettin; *f* 50, uit Varel; *f* 1521.18, uit Parijs; *f* 3515, door het bestuur van het *Journ. de Genève* ingezameld; 480 fr., te Neuveville bijeengebragt; *f* 466.70, van Z. K. H. den groothertog van Baden; *f* 1123.85, uit Petersburg; *f* 200.18, uit Dantzig; *f* 280, van de rederijkerskamer Olympia aan den Helder; *f* 2000, van de commissie te Leeuwarden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 17 Maart.

De hertogin van Kent, moeder van H. M. de koningin en zuster van den koning der Belgen, is Zaturdag morgen in den ouderdom van 75 jaren overleden. Zij was eene dochter van wijlen den hertog Frans van Saksen Saalfeld Koburg, en in 1818 gehuwd met Eduard, hertog van Kent, vierden zoon van koning George III.

— In eene alhier gehouden vergadering, welke door lord Palmerston en vele andere voorname personen werd bijgewoond, is besloten om ter eere van den generaal sir James Outram een standbeeld op te rigten naast dat van zijn krijgsmakker sir H. Havelock, en zulks wegens zijne uitstekende diensten aan den lande, inzonderheid in Indië, bewezen; daarenboven zal hem een kostbaar zilveren servies worden aangeboden.

— Het plan van het gebouw voor de in 1862 te houden wereldtentoonstelling is vastgesteld. Het gebouw voor de tentoonstelling van 1851 leverde gelijkvloers eene ruimte op van iets minder dan een millioen vierkante voeten; het nieuwe gebouw zal gelijkvloers 1,140,000 vierkante voeten ruimte opleveren, terwijl de werktuigen en landbouwgereedschappen, welke in 1851 in het hoofdgebouw waren geplaatst, nu in een opzettelijk daarvoor opgetrokken bijgebouw zullen worden tentoongesteld, zoodat er voor de nieuwe tentoonstelling in de daad omstreeks 500,000 vierkante voeten ruimte gelijkvloers meer dan voor die van 1851 beschikbaar zal zijn. In 1851 werd het werk door de heeren Kelk en Lucas voor 80,000 £ aangenomen; thans is de aannemingssom 200,000 £, ofschoon het werk denkelijk ongeveer 300,000 £ kosten zal, maar de betaling der meerdere 100,000 £ van de opbrengst der bruto-ontvangsten boven de 500,000 £ afhankelijk is gemaakt. Het gebouw wordt te Kensington, regt tegenover de nieuwe gronden der maatschappij van tuinbouw, opgerigt. De voor de tentoonstelling bepaalde tijd des jaars is dezelfde als in 1851, namelijk van 1 Mei tot 15 October.

— Het berigt dat Jenny Lind door den directeur van het Italiaansche opera-gezelschap was geëngageerd wordt tegengesproken.

— Berigten uit Washington van 5 Maart melden dat de installatie van den heer Lincoln den vorigen dag had plaats gehad. Hij heeft bij die gelegenheid eene aanspraak gehouden, waarvan de hoofdinhoud op het volgende nederkomt. „Er bestaat volstrekt geene vrees dat het republikeinsch bestuur den eigendom van de bewoners der Zuidelijke staten zal aanranden. Het zal, waar de instelling der slavernij bestaat, niet tusschen beiden komen, want daartoe zou dat bestuur het regt niet hebben. Wat de voortvlugtige slaven aangaat, daaromtrent zullen de bestaande wetten gehandhaafd worden. Ik leg thans den eed als president af zonder eenige nevenbedoeling. Ik aanvaard het bewind onder groote moeijelijkheden. De Unie wordt openlijk aangevallen; de Unie der staten bestaat echter voor altijd, en geen staat mag de Unie verlaten. Resolutiën en ordonnantiën met dat doel uitgevaardigd, zijn dus volgens de wet van onwaarde, en daden van geweld tegen de autoriteiten der Unie zijn revolutionnair. Ik beschouw de Unie als nog in haar geheel bestaande en zal zorg dragen dat de wetten volledig in alle staten zullen worden ten uitvoer gelegd. Dit is geene bedreiging, maar eene verklaring dat de Unie op constitutionele wijze verdedigd zal worden. Door zóó te handelen zal er echter geen bloed vergoten worden, tenzij het nationale gezag daartoe gedwongen werd. Ik zal van mijne magt gebruik maken om den bondseigendom te verdedigen en de inkomsten te innen. Buiten hetgeen daartoe noodig is, zal er geen sprake zijn van een inval in de Zuidelijke staten of het bezigen van geweld.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Maart.

Men zegt dat de keizer een eigenhandigen brief aan den keizer van Rusland heeft gerigt, waarin Z. M. te kennen geeft dat de houding van Rusland tegenover Polen hem heeft teleur gesteld. Het verleenen van eene zekere mate van vrijheid kan, naar 's keizers meening, alleen de dreigende gevaren afwenden. Aan het slot zou de keizer zeggen dat de goede gevoelens, die hij den Czaar toedraagt, tot waarborg zullen strekken voor de onbaatzuchtigheid zijner bedoelingen.

— De prefect de Launay, die aan de ambtenaren had aangeschreven den omgang met den bisschop van Orleans te vermijden, omdat deze in zijn jongste geschrift getracht had de staatkundige hartstogten op te wekken, is van Orleans naar Caen verplaatst, echter met benoeming tot officier van het Legioen van eer. Zijne voor- en tegenstanders worden daardoor bevredigd.

— Bij de verdere beraadslaging over het adres door het wetgevend ligchaam, was aan de orde het amendement van den heer Devinck, strekkende om over het budget bij hoofdstukken te stemmen. De hh. Darimon en Devinck hebben dit voorstel verdedigd, omdat het op die wijze alleen mogelijk was eene goede contrôle op de finantiën te houden. De heer Darimon heeft zelfs beweerd dat zonder eenige zorgvuldig bedekte hulpbronnen de begrooting met een tekort van 139 millioen, in plaats van met een overschot van 11 millioen, zou sluiten. De heer Devinck verzekerde dat de regering onlangs aanzienlijke sommen had geleend van het crédit foncier en dat dus het wetgevend ligchaam niet op de regte hoogte der zaak was. De laatste verklaarde echter zijn amendement te zullen terugnemen indien de regering zich bereid toonde de stemming bij hoofdstukken in ernstige overweging te nemen. De heer Darimon gaf te kennen dat hij in dat geval het amendement zou overnemen, zoodat eene stemming over dit onderwerp onvermijdelijk is.

— De regering heeft besloten de versterkte plaatsen aan de zijde van Duitschland met den noodigen leeftogt voor 500,000 man te voorzien.

— Men verzekert dat de regering voornemens is nieuwe en beperkende maatregelen voor de naamlooze en commanditaire vennootschappen vast te stellen. Daartoe zou geen nieuw wets-ontwerp, maar eenvoudig verschillende additionnele artikelen op de bestaande wet van 16 Julij 1856 voorgesteld worden.

— De *Patrie* zegt dat men voornemens is zich den termijn, voor de bezetting van Syrië toegestaan, ten nutte te maken om een plan te ontwerpen voor de reorganisatie des lands, opdat er bij het vertrek der Fransche troepen een bestuur kan optreden, dat waarborgen oplevert voor de veiligheid der Christenen.

— Woensdag ll. had in de opera de uitvoering plaats van de *Tannhäuser*, van Richard Wagner, reeds sedert lang aangekondigd, maar telkens, naar men zegt zelfs om staatkundige redenen, uitgesteld. Het bestuur van de opera had niet minder dan 300,000 fr. besteed om dit stuk met buitengewone pracht en luister op te voeren. De eerste voorstelling werd dan ook, niet alleen door den keizer, maar ook door al wie hier onder de aanzienlijken mogen worden gerekend bijgewoond. Een deskundige begroot de waarde der diamanten, waarmede de in de voorste loges zittende Fransche en Russische dames waren getooid, op 16 millioen fr. Voor de plaatsen zijn buitensporig hooge prijzen betaald en zelfs op de geringste plaatsen zag men schitterende toiletten. Het stuk zelf, hoewel niet onverdienstelijk uitgevoerd, heeft de goedkeuring van het Parijsche publiek niet kunnen verwerven. De heer Wagner heeft nu besloten bij de reeks van voorstellingen die nog zullen volgen, het gedeelte dat niet voldaan heeft weg te laten.

— De proeven met het van staal gegoten geschut hebben bewezen dat het bekleedsel der gepantserde fregatten daartegen niet bestand was. Die vaartuigen zullen nu een ander, door den keizer uitgedacht, en naar men meent onkwetsbaar, bekleedsel verkrijgen.

— Binnen kort zal er nu op de Seine eene proefneming plaats hebben met eene gepantserde kanonneerboot in de gedaante eener schildpad, vervaardigd door den heer Armand van Bordeaux. Deze boot zal, door middel eener vernuftig uitgedachte machine, nu en dan tot op zekere hoogte boven de oppervlakte van het water opgeligt worden, opdat iedereen de zamenstelling zal kunnen zien. Onder het varen zullen er onophoudelijk kanonschoten op gelost worden.

— Het kamp te Châlons zal den 1 April in tegenwoordigheid des keizers worden geopend. Het zal bestaan uit 40,000 man, die in twee legercorpsen verdeeld en allengs tot 60,000 man gebragt zullen worden.

ITALIË.

In de kamer van afgevaardigden te Turyn is door het lid Macchi een voorstel ingediend, onderteekend door meer dan 8000 burgers, strekkende om de regering uit te noodigen aan keizer Napoleon het verzoek te doen zijne troepen uit Rome terug te roepen. Met eenparige stemmen is besloten dit voorstel in overweging te nemen. Wanneer bij de behandeling de meerderheid zich voor dat voorstel verklaart, dan kan het zoowel aan de regering als aan keizer Napoleon nieuwe moeijelijkheden veroorzaken.

— Het regeringsblad van Sardinië bevat de wet, waarbij koning Victor Emmanuel II voor zich en zijne opvolgers den titel van Koning van Italië aanneemt. Genoemd blad voert thans den titel: officieel dagblad van het koningrijk Italië.

PRUISSEN.

BERLIJN, 17 Maart.

Het heerenhuis heeft met 96 tegen 83 stemmen een voorstel aangenomen van het lid von Arnim-Boytzenburg, tot verhooging der belasting ten behoeve des legers. Men kan dit als eene vermomde verwerping beschouwen van een ontwerp der regering, strekkende tot een meer gelijkmatige verdeeling van de grondlasten, waardoor inzonderheid de adel getroffen wordt.

— Door de regering is bij de kamer van afgevaardigden een wets-ontwerp ingediend, tot vrije uitoefening van alle takken van nijverheid. Ook is een ontwerp ingekomen, strekkende om de uitvoerende magt der policie te beperken.

— De plegtige inwijding van de spoorwegbrug over den Rijn bij Kehl zal in de eerste helft van de volgende maand plaats hebben.

— Nabij Aken zijn op den 13den dezer 18 personen, die in de onmiddellijke nabijheid eener mijn werkzaam waren, ten gevolge eener aardverzakking, onder zand en rotsbrokken bedolven geraakt. Slechts een meisje van 18 jaren heeft men kunnen redden.

— Door de kamer van afgevaardigden in Wurtemberg is, in strijd met het rapport van de meerderheid der commissie, tot de verwerping van het concordaat besloten.

— Op last van de militaire administratie wordt thans te Munchen, bij wijze van proefneming, voor de soldaten brood uit erwtenmeel gebakken.

RUSLAND.

Het keizerlijk manifest betreffende de emancipatie der lijfeigenen is op 17 Maart verschenen. Het is gedagteekend van 19 Febr. (3 Maart). Daarbij wordt o. a. het volgende bepaald. De grondbezitters behouden de eigendomsregten op den grond, doch zij staan aan de boeren in voortdurend vruchtgebruik af de hoeven met een daarbij behoorend stuk land, tegen het opbrengen van zekere belastingen. Aan de boeren is het regt toegekend om de hoeven met toestemming van de grondeigenaren aan te koopen en de landerijen in eigendom te verkrijgen. Wanneer dit plaats heeft, worden de boeren vrije grondbezitters. Deze nieuwe maatregel zal binnen twee jaren in het geheele rijk worden ingevoerd. Tot dien tijd blijven de boeren in hunne betrekking van vroegere afhankelijkheid ten aanzien van de landeigenaren.

— De concessiën, door den keizer aan de Polen verleend, bepalen zich tot de volgende: instelling van eenen staatsraad, zamengesteld voor de eene helft uit hooge ambtenaren en voor de andere helft uit burgers; oprigting van eenen hoogen raad voor onderwijs; en instelling van gemeenteraden.

Volgens de *Indép. Belge* is de Fransche consul te Warschau, de heer Ségur-Dupeyron, die zich bij de jongste gebeurtenissen op den achtergrond had gehouden, thans door zijne regering gemagtigd om behulpzaam te zijn in het tot stand brengen eener verzoening tusschen den keizer en de Poolsche bevolking.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 2 Februarij.

De raad van justitie te Batavia heeft aan de regering voorgesteld, om het personeel dier regtbank te vermeerderen met een vice-president, twee leden en een substituut-griffier, die te zamen eene tweede kamer zullen uitmaken, en om voor het uitsluitend gebruik van den raad een geschikt gebouw in de bovenstad te bestemmen in de plaats der localen van het stadhuis, die daarvoor thans worden gebezigd. Deze voorstellen zijn ter beslissing opgezonden aan het opperbestuur in Nederland.

— Te Pasaroean zijn op 7 Januarij 50 steenen en 278 bamboezen gebouwen, allen aan inlanders toebehoorende, door brand vernield. De schade begroot men op *f* 28,000. — Eene der tabaksschuren van den heer de Voogt, in de dessa Djambean (Rembang) is mede een prooi der vlammen geworden, waarbij 35,000 ponden tabak verloren gingen. De schade, hierdoor veroorzaakt, schat men op *f* 30,000. — Op 15 Januarij is ook een hevige brand ontstaan in de kampong Kapoeran Weten, nabij Samarang, waardoor 76 inlandsche woningen in de asch werden gelegd.

In de *Javasche Courant* komt een besluit voor van den gouverneur-generaal, waarbij wordt bevolen, dat na ult. 1865 binnen de stad en voorsteden van Soerabaija geen woningen, met atap of andere ligt ontvlambare stoffen gedekt, meer zullen geduld worden.

— Van Banjermassing en de overige buitenbezittingen zijn geene berigten van eenig gewigt ontvangen.

Per Telegraaf.

KRAKAU, 17 Maart. Volgens de *Czas* hebben eenige burgers te Warschau bij vorst Gortschakoff geprotesteerd tegen eenige uitdrukkingen, die in het schrijven des keizers voorkomen, en daarbij op de talrijke onderteekeningen van het adres gewezen. De vorst heeft daarop gezegd dat hij voortaan geene adressen zou aannemen, en de personen, die daaronder hunne namen zouden zetten, als oproerlingen zou beschouwen. De delegatie der burgers heeft bij den vorst betoogd dat de opgewonden stemming der bevolking eene spoedige uitvoering der beloofde hervormingen vereischt.

ITZEHOE, 18 Maart. De commissie uit de stenden heeft in haar rapport tot de verwerping der regeringsvoorstellen geconcludeerd, alsmede tot mededeeling der voorstellen en van het antwoord aan de Duitsche bondsvergadering.

MADRID, 16 Maart. Het verzoek der houders van de uitgestelde Spaansche schuld is door de cortes, na eene voor de adressanten gunstige beraadslaging, aan den minister van finantiën gezonden.

Te Lissabon is eene volksvergadering gehouden, waarin besloten werd aan te dringen op de hervorming van den senaat, de reorganisatie van het leger, den vrijen invoer van granen, de vrijheid van onderwijs en de optreding van een krachtig bewind. De regering heeft die vergadering voor onwettig verklaard en in de cortes gezegd dat zij de herhaling daarvan niet zou gedoogen. De oppositie heeft besloten de regering niet verder te bemoeilijken.

PARIJS, 19 Maart. De heer Magne heeft het door de hh. Devinck en Darimon aangevoerde wederlegd. Hij regtvaardigde de staatkunde der regering in finantiële aangelegenheden en de verhooging van de belasting op den tabak. De belasting op de geestrijke dranken was slechts voorloopig ingevoerd, om te voldoen aan oogenblikkelijke behoeften, ontstaan door de tot stand gebragte staathuishoudkundige hervorming. De supplementaire credieten werden door hem verdedigd op grond van de vermeerdering der Fransche troepen te Rome, en de expeditiën in China en Syrië. Hij hield vol dat de kamer eene naauwkeurige contrôle kon uitoefenen, waardoor de spaarzaamheid even goed werd bevorderd als door het oude systeem, dat door zijne inmenging in de administratie de regering verzwakte. De heer Magne erkende dat eene stemming bij hoofdstukken, waarvan het aantal zou kunnen verminderd worden, twee groote belangen zou kunnen vereenigen, te weten: de onafhankelijkheid van de uitvoerende magt en het belang dat de kamer had bij het onderzoeken der uitgaven. Het was een moeijelijk vraagstuk, dat een grondig onderzoek eischte. De regering wilde gaarne ieders werkkring, zoowel de hare als die der kamer, gescheiden houden, maar weigerde echter niet tegen eene volgende zitting te onderzoeken of de voorgeslagen vereeniging eenen voldoenden uitslag zoude kunnen opleveren. (Levendige toejuiching.) De heer Magne onderzocht daarna de begrootingen sedert 1850 ingediend, en toonde aan dat, door het tekort over 1860 van 100 millioen, het totaal der tekorten 985 millioen zou bedragen, welk cijfer veel minder was dan dat hetwelk de hulpbronnen zouden opleveren, waarover de regering volgens de wet te beschikken had.

De heer Gouin gaf te kennen dat hij tegen de elfde en twaalfde paragraaf zou stemmen. Hij hield vol dat men steeds tot leeningen en verhooging der belastingen de toevlugt nam en meende dat het noodzakelijk was, met het oog op de woorden des ministers, om bij hoofdstukken te stemmen. Hij trok het amendement in, met verzoek aan de regering om het aantal der hoofdstukken niet te veel te verminderen. Hij trad voorts in eene beschouwing van den finantiëlen toestand; hij vreesde dat de regering in het vervolg de rente van de spoorwegen zeer veel zou verminderen, hoewel, naar zijne meening, daarvoor jaarlijks 60 millioen op de begrooting moest gebragt worden. Vervolgens werden nog eenige sprekers gehoord. De woorden *onuitputtelijke hulpbronnen* werden nogmaals gegispt. — Ten slotte werden de paragrafen 11 en 12 aangenomen en de zitting opgeheven.

LONDEN, 19 Maart. Lord Wodehouse heeft in het lagerhuis verklaard dat Denemarken, ingevolge het voorstel van Engeland, Frankrijk en Rusland, aan Holstein het voorstel heeft gedaan om het budget aan de overweging der Holsteinsche stenden te onderwerpen.

Volgens berigt uit Turijn, van gisteren, heeft de bezetting van Civitella-del-Tronto geweigerd te gehoorzamen aan het bevel tot overgave, haar door Frans II toegezonden.

WARSCHAU, 18 Maart. Met het oog op de plaats gehad hebbende gebeurtenissen en om een bewijs te geven van eensgezindheid, heeft de handelstand alhier besloten tot gelijkstelling der Israëliten in de corporatie.

FIUME, 19 Maart. De congregatie heeft besloten de vordering van den banus, tot deelneming aan den Kroatischen landdag, af te wijzen. Fiume wil alleen Hongarije toebehooren.

INGEZONDEN.

ZWANENBURG!

Zwanenburg sloopen! Als een noodkreet klonk onlangs dit woord ons in de ooren.

Zoo dikwijls wij het fraaije en nog zoo hechte gebouw aanschouwden trof ons de schoone vorm van deszelfs bouw en hoopten wij dat een vroeger reeds gehoord gemompel van sloopen nooit waarheid zoude worden.

Zoude dan de 19e eeuw, althans wat de kunst betreft, zich slechts mogen beroemen de meesterstukken der vaderen gesloopt, of deze, waar zij roerend waren, aan den vreemdeling verkocht te hebben? En ons in de plaats te hebben gegeven wat — fabrieken met stoomschoorsteenen — stations-gebouwen en villa's?

Maar zoo het eene uitgemaakte zaak is dat *Zwanenburg* voor het bestuur van Rijnland niet meer noodig is, vooral nu het Haarlemmermeer land geworden, de waterwolf gedood is, en de bewakers dus nutteloos geworden zijn; is dat dan eene reden om aan het eerwaardige gebouw eene schendige hand te slaan, om het onder de mokerslagen van afbrekers te laten vermoorden?

Reeds vroeger is bij ons de gedachte ontstaan, of dit sterke en ruime gebouw, in het midden des lands gelegen, kost bij de hoofdstad des rijks en bij die eener voorname provincie, hebbende, als 't ware, voor de deur een uitmuntenden waterweg en den Hollandschen spoorweg, onbruikbaar zoude zijn, en of daaraan niet, bij den ernstigen wil om het te behouden, voegzaam eene nuttige bestemming konde gegeven worden.

De gemeente Houtrijk en Polanen, waartoe *Zwanenburg* behoort, is na de droogmaking van het Haarlemmermeer uit hare sluimering ontwaakt, waarin zij door den aanleg van den Holl. spoorweg vervallen was, toen het drukke vertier, langs de vaart, naar en van de hoofdstad opgehouden had. Jaarlijks worden daar thans nieuwe gebouwen geplaatst, voor weinige jaren werd er een aardig eenvoudig kerkje (jammer op eene zeer slechte plaats) gebouwd, die misschien spoedig reeds, voor de herlevende gemeente te eng zal worden. Wij gelooven de zaak niet van te gunstig standpunt te beschouwen, als wij die gemeente eene gelukkige toekomst durven voorspellen; en zoude dan aan *Zwanenburg* de bestemming van huis van de gemeente te worden niet kunnen gegeven worden? Is dit ondenkbaar? Is het huis te groot, of het onderhoud te kostbaar? Zoude er bovendien geen nut voor de gemeente van te trekken zijn, zoo zij b. v., in overleg met 's lands of provinciaal bestuur, de overtollige vertrekken tot andere einden afstond? Een ander denkbeeld, dat bij ons ontstond, was het ruime gebouw dienstbaar te stellen voor oude zeelieden, die, in 's lands dienst grijs en gebrekkig geworden, daar zouden kunnen verpleegd worden. Waarlijk zij verdienen het wel, die het vaderland op zee dienden; voor den ouden soldaat wordt bij ons niet veel, voor den ouden zeeman nog minder gedaan. Er bestaan kweekscholen voor de zeevaart en zeemanshuizen voor den in het vaderland teruggekeerden matroos, maar waar vindt de oude zeerob eene laatste haven of eene veilige ankerplaats om uit te rusten? En dat wordt gemist bij een volk dat zoo veel aan het zeewezen *was*, en vooral in betrekking tot zijne koloniën nog steeds *is* verpligt.

Wij hebben onze gedachten geuit in het vertrouwen navolgers en bondgenooten te zullen vinden, die voor het behoud van *Zwanenburg* zullen spreken, ja zelfs dat er eene nuttige en voor ons land waardige bestemming aan gegeven zal worden. Wij houden ons overtuigd dat, zoo allen, die kunnen gevoelen, hoe een vaderlandsch gebouw tot ons spreekt, of wier smaak nog niet bedorven is door den wansmaak van onzen tijd, de handen in een slaan, en zij die dat gevoel minder deelen en slechts in *Zwanenburg* een hecht, sterk en ruim gebouw zien, dat door in stand te blijven tot nuttige of liefdadige doeleinden kan gebruikt worden, hunne gedachten hierover willen mededeelen, het eene nuttiger bestemming dan vroeger zal erlangen en dat *Zwanenburg* zal blijven bestaan.

STADS-BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN,

Gezien de Circulaire van den Staatsraad Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, van den 13den Februarij 1861, A n°. 1256 (4de afd.), Provinciaalblad n°. 21, strekkende om bekend te worden met het aantal *Britsche onderdanen*, die zich op den 8sten April aanstaande in deze provincie zullen bevinden;

Noodigen alle zoodanige personen, welke op dat tijdstip in deze Gemeente mogten vertoeven, uit, daarvan vóór of op den 10den dier maand ter Gemeente-Secretarie schriftelijk opgave te doen.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
D. TIEBOEL SIEGENBEEK, Burgemeester.
LEYDEN, 19 Maart 1861. v. PUTTKAMMER, Secretaris.

Burgerlijke Stand.

ONDERTROUWD: D. de Ruiter Zylker, Jm. 25 j. en E. Buringh, Jd. 24 j. — J. H. van Mill, Jm. 29 j. en S. M. van Leeuwen, Jd. 34 j. — P. Noll, Jm. 27 j. en A. P. la Bree, Jd. 39 j. — D. Zaalberg, Jm. 32 j. en S. Verlind, Jd. 34 j. — A. van Leeuwen, Jm. 26 j. en A. E. Kramers, Jd. 24 j. — H. de Haas, Jm. 31 j. en M. J. van Bonnum, Jd. 32 j. — J. Laman, Jm. 22 j. en C. du Pree, Jd. 21 j. — P. van Roon, Jm. 24 j. en C. H. Kapaan, Jd. 23 j. — H. Verwoerd, Jm. 25 j. en J. Vriesema, Jd. 41 j. — W. F. van Putten, Jm. 27 j. en P. Mooyman, Jd. 31 j.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 15den Maart de heer W. J. J. G. Most, van Nijmegen, in de regten, met *Theses*.

244ste Staats-Loterij.

Trekking der Derde Klasse.

1ste Trekking. N°. 111 een prijs van ƒ5000. N°. 14767 een prijs van ƒ1500.
N°s. 5775, 8857 en 10457 ieder een prijs van ƒ1000.
2de » N°. 16031 een prijs van ƒ1000.

Ontvangen voor de watersnoodlijdenden ƒ5 van G. K. M.; ƒ0.50 van N. N.
J. H. MARONIER.

ADVERTENTIEN.

De Ondergeteekende betuigt, mede namens hare Kinderen, haren opregten dank voor de bewijzen van deelneming bij het overlijden van haren Behuwd-Vader, den Heer N. FRANCHIMONT, ondervonden.

LEIDEN, 16 Maart 1861. Wed. N. A. FRANCHIMONT, POPPE.

Voor de hartelijke hulp en belangstelling dezer dagen ondervonden dank hartelijk.

LEYDEN, 18 Maart 1861. Dr. L. S. VAN PRAAG.

De Ondergeteekende betuigt, mede namens hare Betrekkingen, opregten dank aan allen, die van hunne deelneming hebben doen blijken, bij gelegenheid van haar Huwelijk en vertrek naar *Oost-Indiën*.

CH. S. F. C. M. SMEETS,
LEYDEN, 18 Maart 1861. VOET VAN CAMPEN.

Alle degenen welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den Boedel en Nalatenschap van wijlen den Heer PAULUS VAN HARTROP, in leven *Timmerman*, gewoond hebbende te *Leyden* en aldaar op den 9den Februarij laatstleden overleden, worden verzocht daarvan **opgave** te geven of **betaling** te doen, vóór den 15den April aanstaande bij den Heer W. F. VAN HARTROP, op de Hoogelandsche Kerkgracht, Wijk VII. N°. 384, of ten Kantore van den Notaris A. WYNSTROOM, te *Leyden*.

Alle degenen welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den Boedel en Nalatenschap van wijlen den Heer NICOLAAS FRANCHIMONT, gewoond hebbende te *Leyden*, en aldaar op den 26sten Februarij laatstleden overleden, worden verzocht daarvan **opgave of betaling** te doen, vóór den 15den April aanstaande aan den Executeur-Testamentair P. BRUMMELKAMP, aan de Aalmarkt, of ten Kantore van den Notaris A. WYNSTROOM, alhier.

DIAKENEN DER NED. HERV. GEMEENTE alhier, in het belang der Kinderen van behoeftige ouders hunner gemeente, die op fabrieken en ambachten arbeiden, en die daardoor niet zelden verstoken blijven van de voortzetting van het onderwijs in de eerste beginselen van het lezen, schrijven en rekenen, zoo noodig voor hunne verstandelijke en zedelijke ontwikkeling, hebben, behalve de gewone Herhalingschool, de gelegenheid geopend, dat er elken avond van 7½ tot 9 uur (des Zaturdags uitgezonderd) geheel kosteloos onderwijs zal worden gegeven in de diaconieschool op de Haarlemmerstraat.

Diakenen voeden de hoop, dat door Heeren Fabriekanten en Werkbazen, zoowel als door hen bij wien jongens of meisjes dienstbaar zijn, deze gelegenheid zal worden aangegrepen om te zorgen en te waken dat van dat onderwijs een geregeld en getrouw gebruik zal worden gemaakt.

Elken Maandag middag van 1 tot 2 ure zal eene Commissie op het Huiszittenhuis zich bevinden, om de verzoeken tot plaatsing op die School te vernemen.

Namens Diakenen voornoemd,
G. J. ROLLANDET, *Praeses*.
H. ZAALBERG, *Scriba*.

PUIK BESTE AMSTERDAMSCHE GAS-COKE

per ½ mud 32½ Cts, per mud 65 Cts. Bij 50 mudden à 62½ Cts. bij 100 mudden à 60 Cts. Buiten de Stad ontvangt men 5 Cts voor de belasting terug. Voor het bezorgen zal 5 Cts per mud, doch bij groote partijen in evenredigheid minder worden berekend.

Verkrijgbaar op de Heerengracht nabij den Ouden Rijn. Bij afwezen van het schip te verkrijgen bij A. VAN DEN BROM, in *het Scheepje* aldaar.

C. RUIGROK VAN DE WERVE,
in Brandstoffen, te *Amsterdam*.

Men vraagt tegen 1° Mei e. k. voor een Heer en twee zijner Kinderen binnen deze Stad, twee **groote Bovenkamers**, hooge verdieping met fraai uitzigt, om gedeeltelijk door hem zelf gemeubeld te worden, en een derde Kamer, als Bergkamer, en gelegenheid in den kelder zijnen te gebruiken wijn af te sluiten, met geheele afzonderlijke kost, licht, vuur, bewasschen en verstellen van kleederen en bediening, tegen den prijs van driehonderd gulden voor elke drie maanden. Adres onder Lett. **K.** aan het Bureau dezer Courant.

In eene Fabriek wordt tegen vast loon verlangd een **Kuipersgezel**, zijn vak grondig verstaande. Adres met *franco* brieven onder Lett. **P. P.** bij den Boekhandelaar J. M. VAN 'T HAAFF, te *'s Gravenhage*.

Met primo Mei a. s. geheel of gedeeltelijk *te koop:* de **Spoeling eener dubbele Branderij.** *Franco* aanvrage, Kantoor Baaistraat, N°. 531.

TE KOOP:

eene **Pretentie** op den Heer STEENHAUER, Ouden Rijn, groot ƒ0.80. Te bevragen bij J. J. KOOREMAN, Choorsteeg alhier.

Bij de publieke opveiling op Zaturdag den 16den Maart 1861, te *Leyden* in het *Heeren-Logement* aan den Burg gehouden, ten overstaan van den Notaris A. J. RYSHOUWER, residerende te *Soeterwoude*, is de HOUTZAAGMOLEN „**DE HOOIBERG**,” staande aan den Marendijk onder *Oegstgeest*, in bod gebragt, op . . . . ƒ3000.—
Nader verhoogd met . . . . 700.—
En het HEERENHUIS EN ERVE MET TUIN daarnevens, op . . . 3200.—
Later verhoogd met . . . . 500.—

Zullende de afslag plaats hebben op Zaturdag den 23sten Maart a. s., des avonds ten zeven ure, en inmiddels verhoogingen kunnen worden genomen ten Kantore van genoemden Notaris, nabij het Leyderdorpsche Hek.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 18 Maart.

Tarwe, nieuwe goede en puike van ƒ9.75 tot ƒ11.20; mindere van ƒ7.00 tot ƒ9.50. Rogge: ƒ6.40 à ƒ7.00. Gerst: Winter ƒ5.00 à ƒ6.50; dito Zomer ƒ4.80 à ƒ5.70.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte ƒ13.50 tot 14.00 Pruissische Rogge ƒ8.00.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, MAANDAG 18 Maart.

	pCt.	Laagste.	Hoogste.	Gebl.
NEDERLAND.				
W. Schuld	2½	63½	63⅝	63 9/16
Dito	3	75 9/16	75⅞	—
Dito	4	99	99 1/16	99 1/16
Amort. Synd.	3½	94	—	—
Handelm.	4½	123¾	—	—
O. I. Leening	4	97½	—	—
Aand. H. Spw.	4½	—	—	—
Dito Rijn-Spw.	4½	—	—	—
BELGIE.				
Cert. *Rothsch.*	2½	53½	—	—
SPANJE.				
Obligatiën	1¾	41¾	41 13/16	[illegible]
Dito Buitenl.	3	49⅜	49 7/16	49½
Dito Binnenl.	3	47⅜	47½	47¼
Bew. Coupons.		6	—	—
PORTUGAL.				
Oblig.	3	46 9/16	46⅝	46⅝
Dito 1856/59	3	46	46⅛	46 1/16
RUSLAND.				
Obl. *Hope&C°.*	5	102⅜	—	—
Dito 1828/29	5	101⅜	—	—
Cert. 1831/33	5	83¼	—	—
Dito 1840	4	74¼	74⅜	74¼
Dito *Stieglitz*	4	74¼	74 5/16	—
Dito Nieuwe	4	—	—	—
Dito 5e Serie	5	83¼	—	—
„ 1855, 6e Ser.	5	93¾	93 13/16	—

	pCt.	Laagste.	Hoogste.	Gebl.
Dito 1859	3	60	60 1/16	60
Inschr. in Ass.	6	—	—	—
Cert. van dito	6	—	—	—
Spoorw. volgef.		184	185½	184
POLEN.				
Aand. 1835	ƒ	—	—	—
Dito Oblig.	4	—	—	—
PRUISSEN.				
Oblig. 1859	5	104½	—	—
Aand. 1854	3½	—	—	—
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll*	5	—	—	—
Dito	4	—	—	—
Dito Metall.	5	41	41⅛	[illegible]
Dito zilv. nat.	5	48½	48⅜	[illegible]
Dito bet. Amst.	5	64¼	—	—
Dito 1847/52	2½	22 1/16	22⅛	[illegible]
BRAZILIE.				
Geldl. 1824	5	98¾	—	—
PERU.				
Geldl. 1824	4½	—	—	—
VENEZUELA.				
Oblig.	3	19⅞	—	—
GRENADA.				
Oblig.	4	14¾	14 13/16	—
MEXICO.				
Oblig. 1851	3	23⅝	23¾	[illegible]

Slotkoersen, heden 19 Maart.

(*per Telegraaf.*)

Ned. W. Schuld . . . 2½ pCt.	63½	RUSLAND, bij *Hope&C°.* 5 pCt.	[illegible]
Dito . . . 3 „	75 13/16	Dito bij *Stieglitz & C°.* 4 „	[illegible]
Dito . . . 4 „	99 1/16	Dito Certif. 6e Serie . 5 „	[illegible]
Handelm. . . . 4½ „	133¾	Dito Spoorweg volgef.	[illegible]
SPANJE, Oblig. . . . 1¾ „	42	OOSTENRIJK, Metalliek 5 „	[illegible]
Dito Binnenl. . . . 3 „	47 1/16	Dito 1847/1852 . . . 2½ „	[illegible]
Dito Buitenl. . . . 3 „	49⅜	Dito betaalb. te Amst. 5 „	[illegible]
PORTUGAL, te L. . . . 3 „	46½	Dito Zilv. Nat. . . . 5 „	[illegible]
Dito Oblig. 1856/59 3 „	45 15/16	MEXICO, Oblig. te L. 3 „	[illegible]

Spanje, Amort. Schuld 18 5/16. Grieken 8 9/16.

Londen, Consols 92⅛. **Parijs,** Fr. Rente 68.35. **Weenen,** Metall. 5 pCt. 64.90, Id. Nat. 76.40. Wissel Londen 147.50.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.